

AIZUPE

TILL SPONSORER OCH BIDRAGSGIVARE TILL UNGDOMSBYN DZIVESPRIEKS - LIVSLUST I LETTLAND

VÅR VISION TAR FORM! DRÖMMEN HÅLLER PÅ ATT BLI VERKLIGHET

När vi nu ser våra byggkillar på plats tillsammans med de första föräldralösa ungdomarna, känner vi att vi är på rätt väg.

Nu är förvandlingen i full gång, förvandlingen från nedlagt sjukhus till bostäder för ungdomar och lära-re plus lokaler för yrkesutbildning. Golvet i bottenvåningen byggs upp från grunden med dränering, rördragning, golvvärme, betonggjutning. Runt huset läggs ny dränering och diken för rör och elledningar grävs. De lettiska byggarbetarna, som arbetar tillsammans med oss, gör ett bra jobb och det är roligt att se våra första ungdomar i arbete. Dzivesprieks växer fram – med ert hjälp.

TUR ATT VI INTE VISSTE...

Det är bara drygt ett år sedan, som Kerstin Nordin och Christer Magnusson för första gången vandrade genom det nedlagda sjukhuset Aizupe och fick se vilka möjligheter som fanns här.

Kerstin såg för sig hur man kunde bygga om och förbättra det omoderna och nedslitna huset. "Här kan vi slå ut en vägg. Här kan

bli fint med nya ljusa färger och trevliga möbler. Vi bygger toaletter och duschar och ett nytt kök", fan-tiserade hon.

Där kunde det hela slutat om hon hade vetat mer om hus. Hon fick lära mer om hus. Proffsen från Byggnadsstyrelsen, Bussiga Brigaden, gjorde entré. Här hade ingenjörerna fått något att bita i. Och

det gjorde de. De undersökte, mätte, beräknade, skakade på huvudet, fann lösningar, ritade och bestämde sig slutligen för att behålla de flesta väggarna och taket. I övrigt borde allt rivas ut. En totalrenovering var nödvändig. Kerstin accepterade deras yrkesmässiga bedömning och bad dem skriva ner vad de behövde.

De skrev önskelistor.

...MEN MED ER HJÄLP SÅ GÅR DET

Det var nu vi började ana vad vi hade givit oss in på. Kerstin tog ett djupt andetag och började ringa. Vi hade ett hus, som efter ett noggrant rivningsarbete endast bestod av väggar och tak.

I övrigt fanns ingenting.

Nu gällde det att få ihop material, transporter, lagerutrymmen, personal och allt skulle vara gratis eller näst intill, för pengar fanns inte heller. Det vi hade var ett antal mycket entusiastiska supportrar på bägge sidor om Östersjön. Nu har vi också lärt oss att det finns massor av positiva, hjälpsamma människor inom näringslivet. För det är ju inte utan en viss bävan, som man ringer runt och ber om att få saker gratis. Men överallt har vi träffat på vänliga människor, som verkligen ställt upp med vad de kunnat. Vi har fått nästan allt på våra önskelistor. Det som vi har köpt har vi fått till kraftigt rabatterade priser. Vi känner stor tacksamhet för detta.

Efter ansökningar till fonder och företag om kontanta medel har vi också lyckats få ihop en del pengar och dagligen flyter det in bidrag från privatpersoner.

TVÅ SYSTEM SOM MÖTS

Det är inte långt till Lettland i mil räknat. Men mellan oss ligger Östersjön och lettiska tullen. Det har varit många turer för att få över byggmaterial, många telefonsamtal, problem att få tag i bilar och chaufförer, köer för att komma med båtar, otaliga tullpapper, inställda båtturer, borttappade laster, långa resor till avlägsna hamnar långt utanför Riga.

Utom de svenska transportfirmor som verkligen ställt upp för oss vill vi berätta om vår specielle vän Jojje.

Jojje är chaufför och bor i sin förarhytt för det mesta. Han har kört över en transport för oss och

via mobilen givit oss många värdefulla tips och satt oss i kontakt med rätt folk. Han har också lovat att köra för oss igen och det är vi speciellt tacksamma för.

När vår hängivne fastighetsförvaltare Maris såg Jojje köra in den första långtrRADAREN på gårdsplanen fick han något vilt i blicken. Det var inte enbart med glädje som han hjälpte till att lasta av i mörkret. Otto, Reino och Lasse såg hur Maris kastades mellan beundran för de fina sakerna och en kraftig oro. Nu stötte vi på något som vi inte hade tänkt på tidigare. Natur-

ligtvis hade vi läst om ökad brottslighet i Baltikum men som svensk har man svårt att ta till sig att det verkligen händer. Maris oro var dock ytterst påtaglig. Han var rädd för att folk på trakten skulle få veta vad som fanns i våra hus och att detta skulle sprida sig och locka tjuvar. Han var glad att bilen hade kommit sent på kvällen i skydd av mörkret. Han läste noggrant överallt och tog med sig de mest dyrbara verktygen hem.

Vi har tagit denna oro på allvar och har anställt vakter, som patrullerar området på nätterna.

SAMSAS DYGNET RUNT

Projektet har många sidor. Vi svenskar, som är vana vid att bostäder, transporter, kommunikationer, telefoner och andra praktiska saker fungerar på ett självklart sätt, har fått känna på hur andra kan ha det. Lettland är mycket nedslitet.

Det kommer att ta tid att komma på fötter. Människorna är inte vana att fungera fritt och är inte tränade i problemlösning och flexibelt tänkande. I ett land som varit stängt för omvärlden har inte heller serviceyrkena haft möjlighet att utvecklas.

Allt detta har vi fått känna på. Och vi har sett fattigdomen på landsbygden. Vi har besökt barnhem och fängelser. Letterna är medvetna om sin situation och vill ta sig ur den och de ser mycket positivt på vårt projekt. Många känner till vårt arbete eftersom både TV och tidningar följer utvecklingen. Det har varit flera artiklar och reportage. Speciellt intresserade är de när lettiskfödda Laila Freivalds och resten av styrelsen är på besök. Vi kan nämna att när Kerstin skulle besöka socialminister Makaros meddelades detta i lettiska radions nyhetssändning.

I grannbyn Vane har vi hyrt åtta lägenheter i ett hyreshus. Dessa är våra bostäder under byggtiden. Här bor nu under samma tak ett fint gäng av positiva och skickliga byggnadsingenjörer och arbetare. Gruppen består av människor med rötter i flera olika länder: Lasse, Cim och Stefan från Sverige, Otto från Tyskland, Reino från Finland, Janusz från Polen samt två föräldralösa pojkar av ryskt ursprung.

Detta är helt i projektets anda eftersom vi vill bidra till att riva barriärer och till ökad förståelse mellan människor och här sätts våra idéer på prov. Här gäller det att samarbeta. När arbetsdagen är slut kan man inte som hemma resa var

Petris och Russlan med sitt svensk/ryska lexikon.

och en till sin trygga miljö. Här gäller det att samsas hela dygnet.

När killarna flyttade in upptäckte de att varmvatten endast finns på lördagar, uppvärmning fungerar dåligt, det fanns inga vred på gaspisarna så spisarna gick inte att få igång, det är nästan omöjligt att komma fram på telefon, det finns ingen TV-antenn osv. Och till råga på allt kom inte transporten från Sverige fram i tid med möbler, kylskåp, tvättmaskin och annat. Det blev jobbiga första dagar.

Med diverse kreativa lösningar går det nu bra att bo i lägenheterna och några dagar efter att våra svenskar flyttat in kom Petris och Russlan, de första lettiska ungdomarna, som skall vara med och bygga upp sitt blivande hem från grunden. De var med redan i juni under rivningsarbetet och vann allas hjärtan med sin entusiasm och arbetslust. De har sedan väntat ivrigt på att äntligen kunna flytta in på riktigt.

Under väntetiden har de på egen hand lärt sig en del svenska, vilket väcker allas uppskattning då språksvårigheter är ett av de problem vi här att tackla. Efterhand kommer fler ungdomar att slussas in i projektet, några åt gången för att anpassningen skall gå så lätt som möjligt.

HÖNSGÅRD

Snart skall vi ta in de första flickorna och vi tänker ge dem i uppdrag att på egen hand bygga en hönsgård. De får själva ta reda på vad som behövs, hur en hönsgård skall se ut, hur många hönor man behöver, var man köper höns, vad de äter och hur de skall skötas. Naturligtvis får flickorna allt stöd de behöver. Vi kommer också att köpa en hund och låta ungdomarna få ta hand om den. Vi tror att levande djur är en bra hjälp när man skall tränas i att ta ansvar.

LETTISKA PÄRLOR

Sarma, Aina, Inese. Det är namn som för oss betyder engagemang, kunskap, trygghet. Det är ingen överdrift att säga att vi inte skulle klara oss utan dessa fantastiska kvinnor. Sarma Upesleja är socialchef samt ledare för Rädda Barnen i Tukums län. Hon gör en ovärderlig insats genom att, till stor del på sin fritid, på egen hand eller tillsammans med oss fara landet runt för att hjälpa till i kontakter med myndigheter, klara upp missförstånd, tolka lettiska lagar och bestämmelser och ibland helt enkelt vara chaufför. Hon är också involverad i att finna föreståndare till Dzivesprieks.

Vi behöver personer med mycket värme och kärlek förenat med styrka och förmåga till nytänkande. Trots flera sökande har vi ännu inte funnit någon som passar. Men vi är

övertygade om att de kommer att dyka upp. Aina Akmenkalne är barnrättsansvarig i länet och brinner för behövande barn och ungdomar. Hon är ansvarig för att finna ungdomarna som kommer att få ett hem i byn. Ainas dotter Inese, som talar flytande svenska, har varit en ovärderlig hjälp för oss som tolk. Vi vill också nämna borgmästaren i Vane, Vija Dembovska, som stöder oss på alla sätt samt Lena W-Lindberg, som är svensk och bosatt i Riga. Hon gör en stor insats inom alla möjliga områden och far fram och tillbaka mellan Aizupe och Riga varje vecka.

VI BYGGER EN MODELL

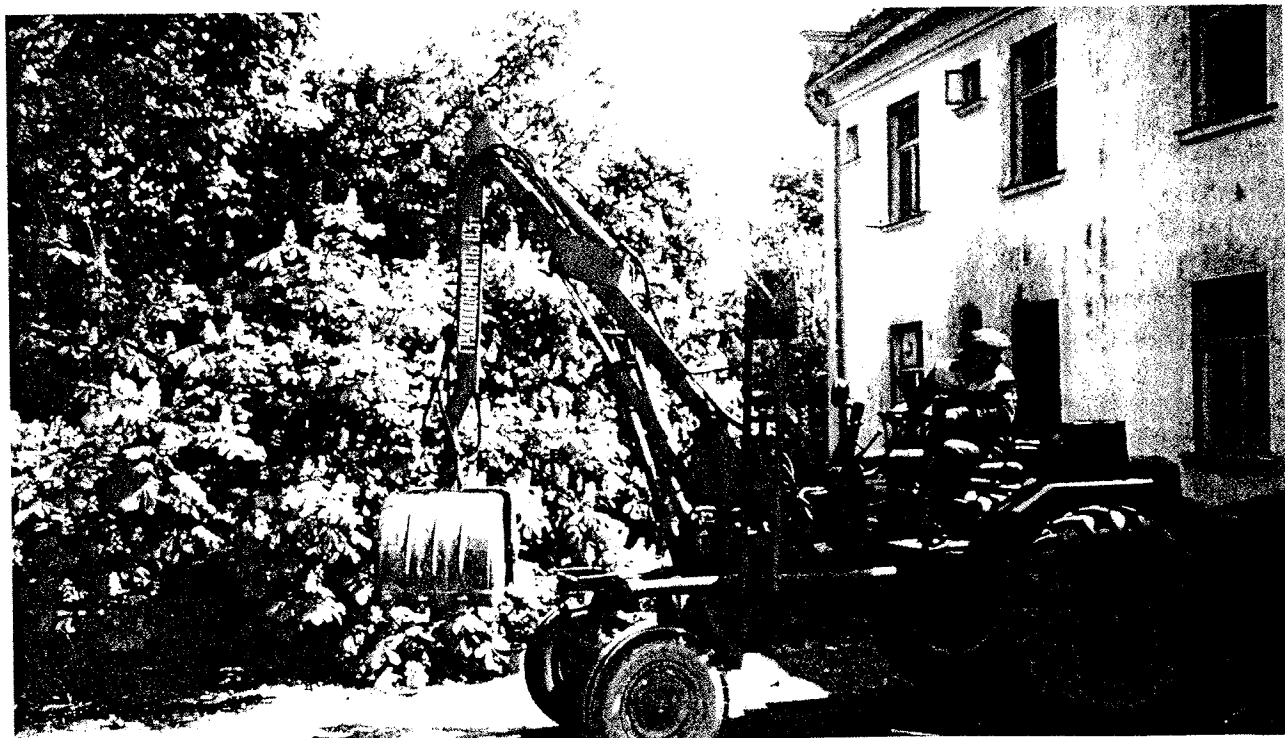
Dzivesprieks växer fram, dag för dag, tack vare er hjälp. Här på plats har vi stärkts i övertygelsen att vi har en bra idé. Vi vill skapa en modell som vi hoppas skall komma att kopieras på fler platser och i olika sammanhang. Vårt mål är att få ungdomar,

som haft en svår barndom, att känna sig värdefulla och kapabla som individer och med bibehållet egenvärde kunna samarbeta med andra. Ett samhälle där varje människa får respekt och utrymme för sin unika personlighet. Projektet är inte enbart socialt utan vi vill också dela med oss av nordisk kvalitet och ekologiska lösningar.

Vi kommer att hålla er underrettade om hur arbetet fortskrider. Vi är glada och tacksamma om ni väljer att även i fortsättningen bistå oss med högklassiga varor och tjänster eller kontanta medel. Det som nu framför allt behövs är pengar för att täcka resor och administrativa kostnader.

Om ni har lust att på något annat sätt engagera er i det pågående bygget eller den framtida yrkesskoleverksamheten, eller om ni har egna idéer kring projektet, är vi glada ifall ni kontaktar oss.

Ni är varmt välkomna att besöka oss i Lettland. Ring hit till sekretariatet (Kerstin Nordin & Elisabeth Melin, 08-767 19 48) så kan vi ge tips om det praktiska!

Stiftelsen Livslust styrelse: Laila Freivalds, Kerstin Nordin, Johan Holmsäter, Christer Magnusson

Projektledning: Kerstin Nordin, Elisabeth Melin

Stiftelsen Livslust, Canadastigen 39, 181 46 Lidingö, Sverige, tel. +46(8)767 19 48

Asociacija Dzivesprieks, Aizupe, Vanes Pagasts, Tukuma Rajons LV-3131, Lettland, tel. +371(2)31-461 97, 463 65

Postgiro 832 21 17 - 6 Insamlingsstiftelsen Dzivesprieks - Livslust